

ĐÁP ÁN ĐỀ THI Ngày thi thứ nhất

Thời gian: 180 phút

Bài 1 (5 điểm). Bằng phương pháp quy nạp ta chứng minh được $x_n > 0$ với mọi $n \in \mathbb{N}^*$.

Từ công thức truy hồi ta có

$$x_{n+1}^{11} = x_1 + x_2 + \dots + x_n = (x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1}) + x_n = x_n^{11} + x_n,$$

với mọi $n \geq 2$. Từ đó suy ra $x_{n+1}^{11} > x_n^{11}$, suy ra $x_{n+1} > x_n$ với mọi $n \geq 2$. Như vậy dãy (x_n) là dãy tăng kể từ số hạng thứ hai.

Giả sử (x_n) bị chặn trên thì tồn tại giới hạn hữu hạn $\lim_n x_n = a$, với a là nghiệm của phương trình

$$a^{11} = a^{11} + a, \text{ hay } a = 0.$$

Điều này là vô lý vì (x_n) là dãy các số dương tăng. Do đó (x_n) không bị chặn trên và $\lim_n x_n = +\infty$.

Từ đẳng thức $x_{n+1}^{11} - x_n^{11} = x_n$ ta suy ra

$$(x_{n+1} - x_n)(x_{n+1}^{10} + x_{n+1}^9 x_n + \dots + x_{n+1} x_n^9 + x_n^{10}) = x_n.$$

Do đó

$$x_{n+1} - x_n = \frac{x_n}{x_{n+1}^{10} + x_{n+1}^9 x_n + \dots + x_{n+1} x_n^9 + x_n^{10}} < \frac{x_n}{11x_n^{10}},$$

vì $0 < x_n < x_{n+1}$ với mọi $n \geq 2$. Từ đó suy ra

$$0 < x_{n+1} - x_n < \frac{1}{11x_n^9}.$$

Vế phải là dãy số tiến tới 0 khi n tiến ra vô cùng. Vậy

$$\lim_n (x_{n+1} - x_n) = 0.$$

Bài 2 (5 điểm). Quy nạp theo n . Để chứng minh bất đẳng thức cho $n = 0, 1$ từ giả thiết $a_1 - a_0 \geq 1$ bằng biến đổi đại số.

Xét $n \geq 1$. Giả sử bất đẳng thức đúng đến n . Ta chứng minh cho $n + 1$. Khi đó bất đẳng thức cần chứng minh là tổng của hai bất đẳng thức

$$1 + \frac{1}{a_0} \left(1 + \frac{1}{a_1 - a_0}\right) \dots \left(1 + \frac{1}{a_n - a_0}\right) \leq \left(1 + \frac{1}{a_0}\right) \left(1 + \frac{1}{a_1}\right) \dots \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)$$

và

$$\begin{aligned} \frac{1}{a_0} \left(1 + \frac{1}{a_1 - a_0}\right) \dots \left(1 + \frac{1}{a_n - a_0}\right) \frac{1}{a_{n+1} - a_0} \\ \leq \left(1 + \frac{1}{a_0}\right) \left(1 + \frac{1}{a_1}\right) \dots \left(1 + \frac{1}{a_n}\right) \frac{1}{a_{n+1}}. \end{aligned}$$

Như vậy chỉ cần chứng minh bất đẳng thức cuối này là đủ. Để chứng minh bất đẳng thức này, một lần nữa ta sử dụng quy nạp theo n . Trường hợp $n = 0$ được chứng minh dễ dàng do giả thiết $a_1 - a_0 \geq 1$. Giả sử bất đẳng thức đúng đến n với $n \geq 0$. Ta cần chứng minh

$$\begin{aligned} \frac{1}{a_0} \left(1 + \frac{1}{a_1 - a_0}\right) \cdots \left(1 + \frac{1}{a_n - a_0}\right) \left(1 + \frac{1}{a_{n+1} - a_0}\right) \frac{1}{a_{n+2} - a_0} \\ \leq \left(1 + \frac{1}{a_0}\right) \left(1 + \frac{1}{a_1}\right) \cdots \left(1 + \frac{1}{a_n}\right) \left(1 + \frac{1}{a_{n+1}}\right) \frac{1}{a_{n+1}}. \end{aligned}$$

Bất đẳng thức này được suy ra từ giả thiết quy nạp cho n và bất đẳng thức sau

$$\left(1 + \frac{1}{a_{n+1} - a_0}\right) \frac{a_{n+1} - a_0}{a_{n+2} - a_0} \leq \left(1 + \frac{1}{a_{n+1}}\right) \frac{a_{n+1}}{a_{n+2}}.$$

Bất đẳng thức cuối dễ dàng được suy ra từ giả thiết $a_{n+2} - a_{n+1} \geq 1$ bằng biến đổi đại số đơn giản.

Bài 3 (5 điểm). Ta sẽ chứng minh rằng có một song ánh giữa tập các bảng cỡ $(m - 1) \times (n - 1)$ với một vài ô tùy ý được tô màu đen và tập các bảng cỡ $m \times n$ thỏa mãn đề bài.

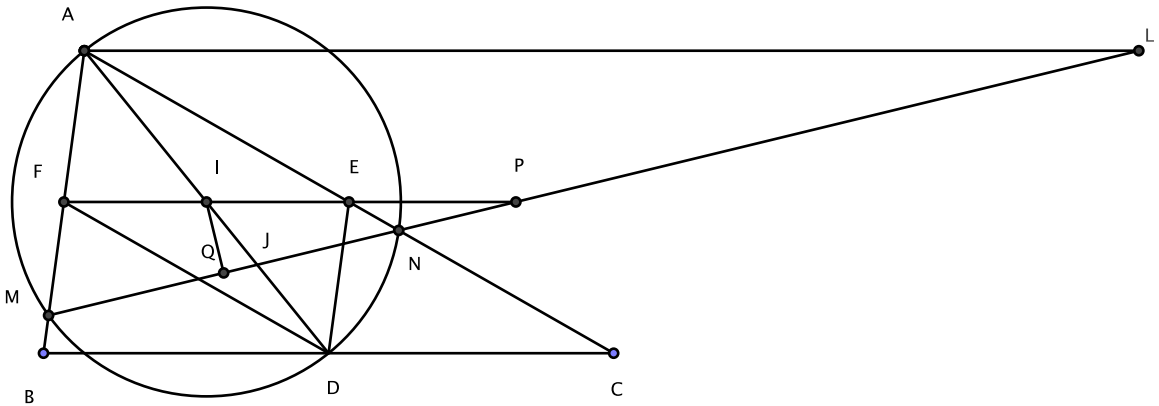
Từ bảng cỡ $(m - 1) \times (n - 1)$ ta nhận thấy chỉ có duy nhất 1 cách ghép thêm 1 cột gồm $(m - 1)$ ô vào bên phải bảng sao cho tất cả các hàng đều có một số chẵn các ô đen: Nếu hàng đó đã có một số chẵn các ô đen thì ta ghép thêm ô trống, còn nếu lẻ các ô đen thì ta ghép thêm ô đen. Bảng mới nhận được có kích thước $(m - 1) \times n$. Tương tự như vậy có duy nhất 1 cách để ghép thêm 1 hàng gồm n ô vào cuối sao cho tất cả các cột đều một số chẵn các ô đen.

Ta cần chứng tỏ rằng hàng mới thêm vào cũng có một số chẵn các ô đen. Vì số các ô đen thêm vào bằng số các cột có một số lẻ các ô đen, tức là cùng tính chẵn lẻ với tổng số ô đen trong bảng cỡ $(m - 1) \times n$ nhận được từ bước trước. Nhưng do trong bảng này các hàng đều có một số chẵn các ô đen nên tổng số các ô đen là chẵn. Vậy hàng cuối cùng thêm vào cũng có một số chẵn ô đen.

Để nhận thấy phép xây dựng trên là song ánh. Ánh xạ ngược xây dựng bằng cách bỏ đi hàng cuối và cột cuối từ một bảng cỡ $m \times n$ thỏa mãn đề bài.

Như vậy số các bảng thỏa mãn đề bài là $2^{(m-1)(n-1)}$.

Bài 4 (5 điểm). (a) (DIP) đi qua trung điểm Q của MN .

Kẻ đường thẳng qua A , song song với EF và cắt MN tại L thì $A(B, C, D, L) = -1$. Gọi J là giao điểm AD với MN thì $(M, N, J, L) = -1$. Suy ra

$$\overline{JM} \cdot \overline{JN} = \overline{JQ} \cdot \overline{JL} \text{ (Maclauren).}$$

Để ý rằng $\overline{JM} \cdot \overline{JN} = \overline{JA} \cdot \overline{JD}$ là phương tích điểm J . Do đó

$$\overline{JA} \cdot \overline{JD} = \overline{JQ} \cdot \overline{JL},$$

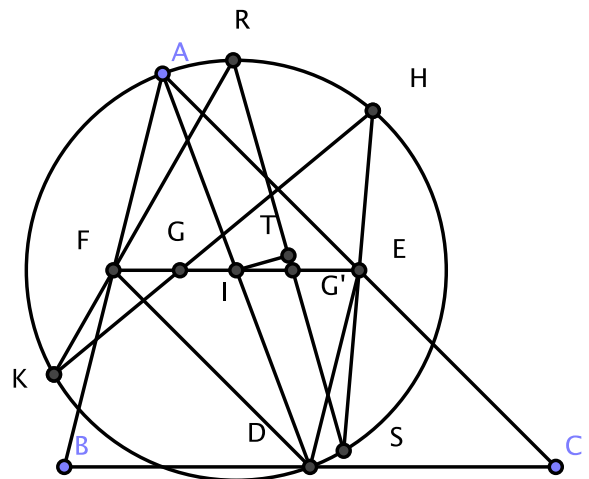
nên tứ giác $QALD$ nội tiếp. Mà IP song song với AL , thành thử tứ giác $QIPD$ nội tiếp.

Vậy (DIP) đi qua Q .

(b) Trung điểm T của RS thuộc đường tròn cố định.

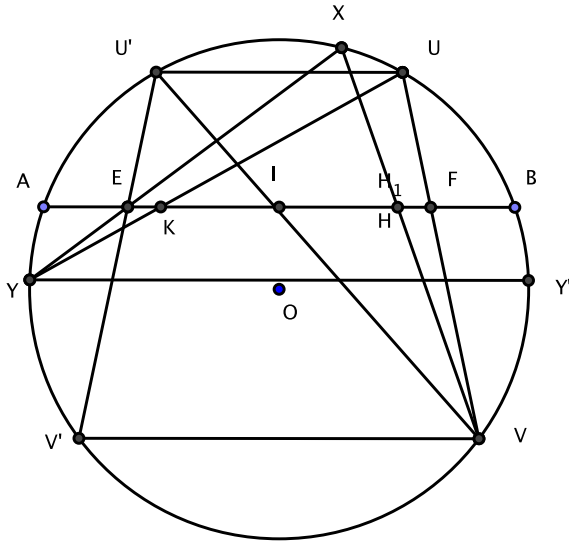
Gọi G' là giao điểm của RS với EF . Ta chứng minh I là trung điểm GG' , suy ra điểm G' là cố định. Trung điểm T của RS do đó luôn thuộc đường tròn cố định có đường kính IG' .

Để chứng minh I là trung điểm của GG' ta sử dụng bổ đề sau

Bổ đề. Cho E, F là hai điểm trên dây cung AB của đường tròn (O) sao cho trung điểm I của AB cũng là trung điểm của EF . Cho XY, UV lần lượt là các dây cung đi qua E, F . XU, YV cắt AB lần lượt tại H, K . Lúc đó I cũng là trung điểm của HK .

Chứng minh bổ đề. .

Vẽ UU', VV', YY' song song với AB .
Ta có $U'V'$ đi qua E . Gọi H_1 là giao điểm của XV với $U'Y'$. Ta có

$$\widehat{U'H_1X} = \widehat{U'EX} \text{ (góc chắn cung bằng nhau).}$$

Do đó tứ giác $EU'XH_1$ nội tiếp.

Mặt khác, $EU'XH$ cũng là tứ giác nội tiếp do $U'XVV'$ nội tiếp và EM song song với UU' . Do đó H, H_1 đều thuộc $(EU'X)$ và đường thẳng XV . Để ý $H, H_1 \neq X$ nên $H \equiv H_1$. Thành thử $U'Y'$ đi qua H và từ đây suy ra H, K đối xứng nhau qua I . Bổ đề do đó được chứng minh.

□